

	SZÉKELY NEMZET POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP Legjobb hírlapunk elevenen állítja szembe a miatit.	Kiadóhely: Seps-Szengyörgy, 1896. A lap szerkesztése és kiadása: Császár Bálint. A lapnak a legelső száma 1896. január 3-án jelent meg. A lapnak a legelső száma 1896. január 3-án jelent meg.
---	---	---

ELŐFIZETŐK SZÁMA

„SZÉKELY NEMZET”

politikai és társadalmi lap.
A „Székely Nemzet” magyar nyelvű
napló, politikai, társadalmi és közgazdasági
lap, melynek célja a magyar nyelvű lapok
közvetlen közlése.
A lapnak a legelső száma 1896. január 3-án
jelent meg.
A lapnak a legelső száma 1896. január 3-án
jelent meg.

int a neve is mutatja, a
„Székely Nemzet” vidéki lap
a Székelyföldön.

Alapította és kiadja a „Fókai-
nyomda = részvénytársulat” Seps-
Szentgyörgyön.

A részvénytársulat és a lap
megalapítása egy időre esik: az
1882-ik év végére. Akkor még
nagyon is kezdetleges lábon ál-
lott a nyomda-ipar Háromszékvár-
megyében és szükség volt már a
sajtó-termékek számára itt is be-
rendezkedni választékos felszere-
léssel és jó munkaerővel, a me-
lyek a fejlődő igényekkel lépést
tarthassanak. Ebből a célból ala-
kult meg a részvénytársaság lel-
kes és irodalompartoló férfiakból s
magát a legnagyobb magyar költő
iránt érzett tiszteletből „Fókai-
nyomda-részvénytársulat”-nak ne-
vezte el. Ez volt az országban az első irodalmi
szövetkezés, mely a nagy költő nevét viselte.

Mikor már készen állt a jól berendezett
nyomda, a részvénytársulat, élén Császár Bálint
akkori elnökével, egy politikai lap megalapi-

tását is keresztülvitte. Nem is ment valami nehezen a dolog; mert a lapnak még keletkezése előtt meg volt a maga olvasó közönsége. A „*Székely Nemzet*“ ugyanis az itteni „Nemere“ című szabadelvűpárti politikai heti lapnak vette át az örökét s mivel a „Nemere“ akkori szerkesztője *Málik József* is átjött a „*Székely Nemzet*“-hez, hirlap és olvasó közönség jóformán régi ismerősök voltak már.

A lap politikai pártállása mellett első feladataul tűzte ki a székely érdekek védelmét s hogy itt, a nemzetiségek közé ékelt hazarészen őrszeme legyen a magyar nemzeti állameszmének. Napi lapnak tervezte először a kiadótulajdonos részvénytársulat, de meg kellett elégednie a kitűzött magasabb rendű cél érdekében, ha hetenként *négyszer* jelenik meg a „*Székely Nemzet*“: kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap.

A mutatóványszám *Málik József* felelős szerkesztő neve alatt már az 1882-ik év december 24-én közölte a lap programját s politikai vezércikkirői között *Beksics Gusztáv*, dr. *Csiky Kálmán*, *Hegedűs Sándor*, *Tóvölgyi Titusz*, *Visi Imre* stb. előkelő publiczistáink munkásságát helyezte kilátásba, a kik nagybecsű támogatásukat nem is vonták meg a laptól.

Már az első szám, mely 1883. jan. 1-én jelent meg, irodalmi esemény számába mehetett: *Fókai Mórtól*, ki folyvást nagy érdeklődést tanusított a lap keletkezése és térfoglalása iránt, a „*Székely Nemzet*“ számára irt „*Puskás Kalári*“ című 111 versszakaszból álló gyönyörű történeti székely mondát mutatta be. Ugyancsak ez év január 21-én kezdte meg a

lap *Jókainak* szintén a „Székely Nemzet“ részére irt „*Szaffi. A temesvári basa kincsei*“ című ragyogó fantáziájú regényes elbeszélésének közlését; az elbeszélés 18 tárcza-folytatásban jelent meg. Ebből az elbeszélésből készült tudvalevőleg a „*Czigány báró*“ operette. Itt említjük fel, hogy a „Székely Nemzet“ hasábjain láttak először napvilágot Jókainak *Háromszéki beszédei* ilyefalvi országgyűlési képviselő korából. A beszédek a nagy költő arcképével külön lenyomatban is megjelentek.

A lap köré csoportosult kiváló munkatársak nagybecsű cikkeikkel, lankadatlan támogatásukkal lehetővé tették, hogy a „Székely Nemzet“ irodalmi értékben sorakozhatott a vidéki lapok jobbjai közé.

A „Székely Nemzet“ főmunkatársa a lap keletkezésétől kezdve 1888-ig dr. *Szász István* volt. A jeles tudós széles ismeretkörrel, a napi események szorgalmas regisztrálásán kívül, számtalan cikket irt a politika, közművelődés, nemzetgazdaság, ethnografia és szépirodalom különböző ágaiban. Könnyen folyó kellemes stylje minden közleményével a kiváló írók sorába emelte őt. Kora halála érzékeny vesztesége volt a szerkesztőségnek és a lap olvasó közönségének egyaránt.

Domján István főgymnáziumi tanár váltotta fel őt s a „Székely Nemzet“ 1893-ig szorgalmas és tehetséges munkatársát bírta benne. Tudományos készsége a napi kérdésekről eleven tollal irt aktualis cikkeiben s főleg a közoktatásügy s a történettudomány körébe vágó jeles szakközleményeiben tűnt ki.

Dr. Farnos Dezső, a lap jelenlegi főmunkatársa esztetikai cikkeket, szép tárczaközlemé-

nyeket ír és fordít. Ő vezeti a meteorológiai feljegyzéseket, melyekkel igen nagy szolgálatokat tesz a gazdaközönségnek.

Gvárfas Győző gyors eszével és előkelő tollával, mint Háromszékvármegye legalaposabb ismerője, a „Székely Nemzet” belmunkatársai között az első helyet foglalja el. A napi események kitűnő krónikása, gyűlések, politikai és társadalmi mozgalmak szellemes tudósítója, a közlekedési, gazdasági, ipari kérdéseknek avatott munkása. Írt számos tárczacikket, fürdői és uti leírásokat, melyeket több vidéki és fővárosi lap és folyóirat is utánkötött.

Éveken át *társszerkesztője* volt a „Székely Nemzet”-nek *T. Nagy Imre* Csik-Szeredában és *Szent-Királyi Árpád* Székely-Udvarhelyen. Az előbbi kivált kitűnő közgazdasági czikkeivel, az utóbbi a gyakorlati mezőgazdaság köréből vett közhasznú ismeretterjesztő közleményeivel. *T. Nagy Imre* Csikvármegye politikai és társadalmi életfolyását regisztrálta nagy szorgalommal, kiváló zurnalisztikai érzékről tanuskodó kisebb-nagyobb közleményeiben.

A lap politikai czikkeit *Málik József* szerkesztőn kívül *Beksics Gusztáv*, *Hegedüs Sándor*, *Visi Imre*, *Németh Ignác*, dr. *Fésüs György*, *Tóvölgyi Titusz*, dr. *Cseh Károly*, dr. *Csiky Kálmán* jeles publicistáink írták.

Jakab Ödön számos szép rajzával, elbeszéléssel és hangulatos verseivel a lap tárczairói között a legrégibb és legelőkelőbb helyek egyikét foglalja el.

Bogdánovits György (*Beksics Gusztávné*) sok szellemes tárczacikkal, elbeszéléssel és rajzzal örvendeztette meg a „Székely Nemzet” olvasóit. Írt és fordított vigjátékokat is, me-

lyek a lap tárczáiból külön kiadásban is megjelentek.

Paál Árpád, a tehetséges elbeszélő nevével sűrűn találkoztunk a „Székely Nemzetben”.

Elbeszéléseikkel, szép rajzaikkal gyakran keresik föl a lapot: *Csulak Lajos*, *Tutsek József*, *Kupcsayné*—*Molnár Julia*, kinek „Csarnok” rovatunkban közölt egyik szép regényét *Singer* és *Wolfner* ez év folyamán adta ki; továbbá *Gyárfás Jenő*, *Kardossné*—*Szabó Amál*, *Tutsek Anna*, *Kecskés Mihály*, *Csösz János*, *Bibó József*, *Szóllósy Zsigmond*, *Kecskésné*—*Kovács Laura*, dr. *Bodor Ferencz* (Icarus), ifj. *Téglás Gábor*, *Téglás Béla* és *Csifó Salamon* stb.

Dr. *Bartha Imre* hangulatos tárczáival s a bálkrónikák szellemes megrajzolásaival egyike a „Székely Nemzet” legolvasottabb és legkedveltebb íróinak.

Szép költeményeikkel *Szabó Jenő*, ifj. *Gödri Ferencz*, *Kénossy Béla* tűntek ki.

Szorgalmas gyűjtője a székely ethnografiai adatoknak *Török Ferencz*, ki főként a gyermekjátékok megismertetésével tett nagy szolgálatot a paedagogiai irodalomnak.

Téglás Gábor, az országhirű tudós, nagybecsű cikkeket ír a Székelyföld régészeti leleteiről, kultur-hisztóriai adatairól. Több nagyértékű tanulmánya, mint például a krásznai aranyeletről írt ismertetése is, e lapok útján nagy feltűnést keltett.

Nagy Géza, régész és történettudós szintén e lapok számára írta gazdag ismerettel a Székely Nemzeti Múzeum kiválóbb becsű tárgyait ismertetését és számos történeti és nyelvészeti fejtegetéseit. Kiválóan érdekes cikksorozatot írt „Szláv nyomok a Székelyföldön” czim alatt.

Szentkatolnai Bálint Gábor a székely nyelv-
tudós számos tudományos értekezést, felolva-
sást lapunkban közölt először. Mint a Zichy-
féle expedíció tagja, kaukázusi leveleivel is
fölkерeste e lapok olvasóit.

Husza József, a magyar diszitő styl első
uttörője, a nemzeti ornamentika adataihoz szé-
kelyföldi nagy értékű tanulmányait e lapok utján
tette közzé.

Koós Ferencz a nemzetiségi politikának
kritikai ismertetője s a román lapokból készi-
tett szemlékkel járult a „Székely Nemzet“ ma-
gyar állameszmei feladatának megvalósításához.

Mint közgazdasági írók, *Erdélyi* Károly,
Incze Manó, sok tanulságos, jeles cikket írnak ;
ifj. *Nagy* Elek és *Foós* Imre az ipar fejleszté-
sére vonatkozó szakcikkeikkel tesznek köz-
hasznu szolgálatot.

A „Székely Nemzet“ alapításakor, mint
előre bocsátottuk, a Székelyföld közgazdasági
és kulturai érdekeinek védelmét tűzte ki irány-
elvül. Ebben a feladatában igyekszik munkálni
ma is. Nagyobb agitációt fejtett ki a három-
székmegyei középiskolai oktatás emelése, a
székely vasutak létesítése és a székely katona-
iskola tárgyában. A „Mikó-kollegium“ kiegészi-
tése mellett *Beksics* Gusztáv és *Málik* József szer-
kesztő irtak számos cikket, míg a székely vas-
utak létesítésére jelentékeny befolyással volt
Nagy Gyula erőteljes érvekben gazdag szak-
cikkeivel. *Nagy* Gyula másnemű fontos köz-
érdekű kérdéseknek is évek hosszú során át
kitűnő tollvivője volt e lapokban. *Révay* Lajos
szintén sok jeles cikkel segítette elő ezt az
irodalmi akciót.

Kétségtelen, hogy a Székelyföld kifejlesz-

tését czélzó eme nagyfontosságu alkotások az illetékes tényezők buzgó és lelkiismeretes támogatása által létesülhettek: de mikor a sajtó közreműködésének sikereiről van szó az ezredéves ünneplés idején, már csak a történeti igazság szempontjából sem hallgathatjuk el, hogy a sepsi-szentgyörgyi „*Székely=Mikó=kollegium*“ teljes főgymnáziummá való kiegészítését s a *háromszéki vasutak* létesítését a „Székely Nemzet“ a maga hirlapi agitációinak *sikerei* közé számithatja. És méltánytalanok volnánk, ha a székely közművelődési és közgazdasági érdekek védelmében kifejtett hirlapi akciónkban ki nem szolgáltatnók az érdem dus részét *Hatolykai Potsa József* főispánnak is, ki ékes tollával és bölcs utbaigazításaival hozzájárult, hogy a „Székely Nemzet“ ugy itt, mint minden *székely kérdésben* eredménynyel munkálkodott.

Tíz éves fennállásának emlékére az 1892-ik év karácsonyi száma nagy mellékletekkel jelent meg s mintegy 50 munkatárs vett részt az ünnepi szám megírásában.

Hogy fontos elhivatását betölthesse a „Székely Nemzet“, arra nézve a kitünő munkakerőknek egész seregét vallhatja magáénak. Tér szüke miatt fel nem sorolhatott munkatársakon kívül gyarapitják a hasznos és kellemes olvasni valók számát jeles írók, vidéki levelezők és tudósítók: dr. *Vajda Emil*, *Révay Pál*, *Nagy Sándor*, *Buzás János*, *Veress Sándor*, báró *Bánffy Farkas* (Fikusz Fábián), dr. *Székely György*, *M. Seethal Ferencz*, *Végh Endre*, *Nagy Imre* (zágoni), *Keresztes Ede*, *Radányi József*, *Várkonyi Endre*, *Csia György*, *Vén Árpád*, *Baló László*, *Vajna Károly*, *M. Székely János*, *Sántha Simon*, *Sipos Samu*, *Zöld Ferencz*, *Eötvös Károly Lajos*, stb.

Ezek a jó munkások töltik meg a „Székely Nemzet“ hasábjait hetenként négyszer, hogy az olvasó a lap különféle rovataiban fel-
találhassa a neki valót Tárcaiban, Csarnokban, Külföldben, Tanügyben, Közgazdaságban, Bel-
földben, Napihírekben, stb.

Tizenharmadik évfolyamát éli most a „Székely Nemzet“, melynek felelős szerkesztője most is *Málik József* s kiadó tulajdonosa a „*Jókai=nyomda=részvénytársulat*“.

A lap politikai iránya szabadelvű s mint alapításakor, hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton jelenik meg egy nagy iven.

